

Daňovky

Daňové a právní aktuality

Daně

Tipy a triky

Právo

Dotace

Z judikatury

Krátce

Leden 2024

Editorial

Novoroční kocovina může mít více podob. Pro někoho je spojená s následky silvestrovské noci a obvykle odezní během následujícího dne. Poradci mají k tomu navíc – nebo místo toho, vyberte si sami – kocovinu legislativní. Závěr roku je v našich luzích a hájích spojen s křečovitou snahou protlačit schvalovacím procesem všechny možné i nemožné předpisy tak, aby mohly platit od 1. ledna.

Loňský rok nebyl výjimkou. A to ani v neradostných disciplínách legislativních soubojů. Mezi ně patří například předpisy, u kterých je ještě před nabytím účinnosti jasné, že bude nutné udělat další novelizaci a dostat novou úpravu do přijatelných mezí. Asi tušíte, že mám na mysli novou úpravu dohod o provedení práce. Byť v tomto případě nejkontroverznější část má být účinná až od 1. července 2024, takže se ještě dá něco napravit. Snad. Nebo zpoždění při schvalování, které ve svém důsledku znamená, že důležitý předpis nebude účinný od 1. ledna, ale až k pozdějšímu datu, jak se to stalo například u novely zákona o investičních pobídkách. Vedle toho je tu celá řada předpisů, které budou vyžadovat nějaký čas, než se ustálí výklady důležitých částí. Příkladem může být oblast zaměstnaneckých benefitů z konsolidačního balíčku.

Je zřejmé, že novinek je sice hodně, ale z pohledu novoroční legislativní kocoviny zůstává vše při starém. To je jedna z mála jistot přelomu roku přinejmenším pro poradce a všechny podnikatele v Česku. Pokud by tomu bylo jinak, asi bychom znervózněli. Ale rád bych někdy klidný start nového roku vyzkoušel. Třeba hned ten příští...

Přeji vám úspěšný rok 2024!

Jan Linhart
Partner
KPMG Česká republika

2 | Daňové a právní aktuality – leden 2024

© 2024 KPMG Česká republika, s.r.o., společnost s ručením omezeným založená dle právních předpisů České republiky a členská společnost globální organizace nezávislých členských společností KPMG, přidružených ke KPMG International Limited, soukromé anglické společnosti s ručením omezeným. Všechna práva vyhrazena.

Novinky v DPH od roku 2024

Dne 1. ledna 2024 nabyl účinnosti konsolidační balíček a s ním i novela zákona o DPH. V oblasti DPH přinesl balíček dvě hlavní novinky – sloučení dvou snížených sazeb 15 % a 10 % do jedné 12% sazby (přeřazení některých položek mezi sazbami) a omezení uplatnění nároku na odpočet při pořízení luxusních vozidel. Dodání knih a poskytování souvisejících služeb je nově osvobozeno od DPH s nárokem na odpočet.

Tomáš Havel
thavel@kpmg.cz
222 123 615

Petra Němcová
pnemcova@kpmg.cz
222 123 781

Daniela Sommer
ddsommer@kpmg.cz
222 123 101

Nejvíce diskutovanou položkou v souvislosti se sazbami DPH jsou **nápoje a zdravotní prostředky**. Do základní 21% sazby nově patří nealkoholické nápoje s výjimkou tzv. vybraných nápojů a pitné kohoutkové vody, které podléhají snížené 12% sazbě. Vybranými nápoji se rozumí mléko, tekuté mléčné výrobky a rostlinné alternativy těchto výrobků (případně ochucené varianty těchto nápojů, pokud si uchovávají podstatný charakter mléka/rostlinné alternativy mléka).

Kategorie **zdravotnických prostředků**, na které se uplatňuje snížená 12% sazba, byla nově rozšířena o zdravotnické prostředky (podle příslušných evropských nařízení), které jsou určeny pro jedno použití a zároveň spadají pod nadefinované kódy celní nomenklatury.

Mezi položky, které jsou naopak **přeřazeny** z některé z původně snížených sazeb do sazby základní, patří služby oprav jízdních kol, služby úklidu domácnosti, točené pivo, kadeřnické služby, služby oprav textilu a obuvi, palivové dřevo, řezané květiny, sběr a přeprava komunálního odpadu a související služby, služby autorů a výkonných umělců a letecká hromadná pravidelná přeprava.

V případě pochybností lze podat na Finanční správu žádost o závazné posouzení, a to jak pro určení sazby daně, tak pro správnou aplikaci osvobození od daně při dodání knihy a poskytnutí souvisejících služeb.

Zákon o DPH nově limituje **odpočet DPH u pořízení osobních automobilů kategorie M1**, a to na částku 420 000 Kč u vybraného vozidla, které je dlouhodobým majetkem plátce (odpovídá pořizovací hodnotě 2 mil. Kč). Toto maximum je dále nutné poměrně krátit v případě pořízení vybraného vozidla pro účely, jež zakládají poměrný nárok na odpočet. Omezení by se nemělo vztahovat na leasingové společnosti, které pořizují vozidla za účelem jejich následného dodání formou finančního leasingu.

Výše uvedený limit je platný i pro případné technické zhodnocení na daném vozidle, částka maximálního odpočtu DPH se tedy zkoumá společně jak pro pořízení, tak i pro případné technické zhodnocení. To znamená, že pokud plátce provede technické zhodnocení s daní na vstupu ve výši 150 000 Kč u vybraného vozidla, při jehož pořízení byl uplatněn odpočet DPH ve výši např. 300 000 Kč, může si z přijatého technického zhodnocení uplatnit „pouze“

3 | Daňové a právní aktuality – leden 2024

dalších 120 000 Kč (do limitu 420 000 Kč).

Na základě přechodných ustanovení se omezení nároku na odpočet neuplatní u vozidel, na něž byla do konce roku 2023 poskytnuta a daní zatížena záloha ve výši odpovídající běžné praxi. To platí i pro provedená technická zhodnocení u těchto vozidel.

V neposlední řadě připomínáme **poskytovatelům platebních služeb** jejich nové povinnosti, které jim vyvstávají od 1. ledna 2024. Jedná se o oznamování údajů do Centrálního elektronického systému platebních informací (CESOB) na kvartální bázi. Oznamovací povinnost se aktivuje v případě, že poskytovatel platebních služeb zajistí pro stejného příjemce více než 25 zahraničních plateb za kalendářní čtvrtletí.

Na závěr uvádíme, že ve Sbírce zákonů byla dne 31. prosince 2023 vyhlášena novela energetického zákona, která od 1. ledna 2024 přináší změnu ve stanovení **data uskutečnění zdanitelného plnění** (DUZP) u dodání vybraných energetických komodit. V případě dodání elektřiny, plynu, tepla nebo chladu či poskytnutí souvisejících služeb je DUZP nově stanoveno na den vyhotovení dokladu o vyúčtování, nastává však nejpozději uplynutím lhůty pro poskytnutí takového vyúčtování podle energetického zákona, nebo dnem zjištění skutečné spotřeby, pokud energetický zákon nestanoví povinnost poskytovat takové vyúčtování. DUZP u dodání vody je den zjištění skutečné spotřeby a pro služby elektronické komunikace platí nově jako DUZP den zjištění rozsahu poskytnutých služeb.

4 | Daňové a právní aktuality – leden 2024

Z „malé“ daně z nemovitých věcí se stává „velká“

Konsolidační balíček s sebou přinesl významnou novelizaci zákona o dani z nemovitých věcí. Po více než deseti letech stouply sazby daně přibližně o 80 % a schválena byla také řada dílčích změn, které by měly výběr z této daně zvýšit. Termínem pro podání přiznání k dani z nemovitých věcí je letos 31. leden 2024. Měli jste již čas seznámit se s novelizovaným zněním zákona a vyhodnotit, zda vám pro rok 2024 vzniká povinnost podat daňové přiznání?

Mirka Malá
mmala@kpmg.cz
222 123 873

Soňa Vonková
svonkova@kpmg.cz
222 123 945

Média v souvislosti s novelou zákona o dani z nemovitých věcí dlouho zmiňovala pouze tzv. státní část daně a technické části novely byly upozaděny. Zatímco státní část daně byla nakonec z novely vypuštěna, technické změny schvalovacím procesem prošly, ale první ucelené informace k nim zveřejnila finanční správa až v průběhu prosince 2023. Materiál s názvem „Stručný popis významných změn na rok 2024“ má 47 stran.

Pro poplatníky nebude jednoduché za krátký čas **vyhodnotit**, zda ze změn **plyne povinnost podat na rok 2024 daňové přiznání**, nebo zda postačí, že správce daně před květnovým termínem úhrady daně bude poplatníka informovat o nové výši daňové povinnosti. Připomínáme, že **pokuta** za opožděné tvrzení daně se stanoví z celé hodnoty daňové povinnosti. Výjimkou je situace, kdy poplatník podá přiznání sice po lhůtě, ale bez výzvy správcem daně. V tomto případě pokuta nevzniká. Při vyšší daňové povinnosti však správce vždy vyměří **úroky z prodlení**.

Pro podnikající subjekty je důležitá **změna definice zpevněné plochy**, která je zároveň příkladem úpravy, se kterou je spojena povinnost podat daňové přiznání. Existence zpevněné plochy již není omezena na pozemek zapsaný v katastru nemovitostí jako „ostatní plocha“ nebo „zastavěná plocha a nádvoří“. Od 1.1.2024 jsou zpevněnou plochou pozemek či jeho část, které jsou užívány k podnikání nebo které má podnikatel zařazený v obchodním majetku, jejichž povrch je zpevněn stavbou podle stavebního zákona bez svislé nosné konstrukce, včetně plochy vlečky, bazénu nebo nádrže, pokud tyto nejsou zdanitelnou stavbou.

Podnikající i nepodnikající subjekty, kterým bylo uděleno pravomocné povolení na budoucí zdanitelnou stavbu, by měly věnovat pozornost **nové definici stavebního pozemku**. Ten vzniká ve výměře budoucí zdanitelné stavby, a to i na parcele s již existující jinou zdanitelnou stavbou. Ve znění zákona do 31.12.2023 existence jiné zdanitelné stavby na dané parcele vznik stavebního pozemku vylučovala. S touto změnou bude spojena povinnost podat daňové přiznání.

Rozšiřuje se i počet případů, kdy je poplatníkem daně uživatel, nájemce nebo pachtýř nemovité věci, a to například u nemovitých věcí, se kterými je příslušný hospodařit Státní pozemkový úřad nebo Úřad pro zastupování státu ve věcech majetkových. Stane-li se uživatel, nájemce či pachtýř nově poplatníkem daně, bude povinen podat daňové přiznání.

Především nepodnikající fyzické osoby by se měly seznámit s úpravami zdanění budov pro **rodinnou rekreaci a garáže**. Tyto předměty daně jsou nově striktně vázány na způsob využití zapsaný v katastru nemovitostí bez ohledu

5 | Daňové a právní aktuality – leden 2024

na skutečné využití. Pokud byly doposud zdaňovány odlišně od nové úpravy, bude třeba podat daňové přiznání.

Podnikatelé v oblasti **odpadového hospodářství** se musí vypořádat se zrušením většiny osvobození, které doposud využívali. Pokud bude mít správce z posledního daňového přiznání k dispozici aktuální informace (především o existenci zpevněných ploch a stavebních pozemků), zohlední změny automaticky. V opačném případě musí poplatníci podat daňové přiznání a potřebné informace pro správné zdanění deklarovat.

Z důvodu pouhé změny místního koeficientu nevzniká poplatníkům povinnost podávat daňové přiznání. Přepočet daňové povinnosti provede **správce daně**.

V roce **2025** bude nutné se seznámit s dalšími 16 schválenými změnami, které mají odloženou účinnost. Zároveň půjde o první zdaňovací období, kdy výši daně může ovlivnit inflační koeficient (pro rok 2024 byl explicitně stanoven na hodnotu 1).

6 | Daňové a právní aktuality – leden 2024

Novinky ve zdaňování zaměstnanců v roce 2024

Změny ve zdaňování příjmů zaměstnanců pro rok 2024 nepřináší jen novela zákona o daních z příjmů schválená v rámci konsolidačního balíčku. Připravili jsem pro vás souhrnný přehled toho nejdůležitějšího.

Iva Krákorová
ikrakorova@kpmg.cz
222 123 837

Marie Smékalová
msmekalova@kpmg.cz
222 123 181

Sazba daně

Snižuje se hranice příjmů, od které se uplatní **23% sazba daně**, a to na 36násobek průměrné mzdy na roční bázi (1 582 812 Kč) a 3násobek průměrné mzdy na měsíční bázi (131 901 Kč). Na příjmy pod touto hranicí se bude nadále uplatňovat 15% sazba.

Osvobození „volnočasových“ benefitů

Nepeněžní benefity poskytnuté zaměstnancům na tzv. „volnočasové“ aktivity (např. kultura, sport, zdravotnické prostředky, knihy) jsou osvobozeny nově jen do výše poloviny průměrné roční mzdy. Tu představuje v roce 2024 částka **21 983,50 Kč**. Nepeněžní benefity převyšující daný limit podléhají dani i pojistným odvodům.

Tento limit se nevztahuje na nepeněžní příjmy plynoucí zaměstnanci a jeho rodinným příslušníkům z účasti na příležitostné sportovní a kulturní akci pořádané zaměstnavatelem, pokud je vzhledem k její povaze pořádání takové akce zaměstnavatelem obvyklé a její forma a rozsah jsou přiměřené.

Stravování zaměstnanců nepeněžní formou

U zaměstnance byl sjednocen daňový režim pro poskytnutí stravování nepeněžní formou a peněžním příspěvkem. Obě formy jsou shodně osvobozeny v úhrnu do výše 70 % horní hranice stravného, které lze poskytnout zaměstnancům pro tuzemské pracovní cesty v délce 5 až 12 hodin. Pro rok 2024 je tak od daně osvobozen příspěvek ve výši **116,20 Kč**. Osvobození je podmíněno tím, že zaměstnanec odpracuje alespoň 3 hodiny za směnu, zaměstnanci bez stanovené směny (např. členové orgánů právnických osob) musejí odpracovat minimálně 3 hodiny za kalendářní den. Současně zaměstnanci nesmí vzniknout nárok na stravné při pracovní cestě v rámci cestovních náhrad. Zaměstnanci vznikne nárok na další osvobozený příspěvek (ve stejné výši) v případě, že směna v úhrnu s přestávkou v práci v souladu se zákoníkem práce překročí 11 hodin (u zaměstnanců bez stanovené směny 11 hodin za kalendářní den).

Drobné občerstvení poskytnuté zaměstnancům ke spotřebě na pracovišti se dle výkladu zákona nezahrnuje do limitu osvobozeného příspěvku.

7 | Daňové a právní aktuality – leden 2024

Slevy na dani a daňové odpočty

Ruší se možnost fyzických osob uplatnit v rámci daňového přiznání nebo ročního zúčtování za rok 2024:

- příspěvky zaplacené odborové organizaci a úhrady za zkoušky ověřující výsledky dalšího vzdělávání jako odpočet od daňového základu;
- slevu na dani za umístění dítěte („školovné“);
- slevu na dani na studenta (nelze již uplatňovat ani v rámci měsíční mzdové agendy).

Slevu na dani na nezaopatřeného manžela/nezaopatřenou manželku bude možné od roku 2024 uplatnit pouze tehdy, pokud má manžel/ka vlastní příjem maximálně do **68 000 Kč** za rok a zároveň pečuje o dítě žijící ve společně hospodařící domácnosti do tří let věku.

Vozidlo poskytnuté pro služební a soukromé účely zaměstnance

Snižuje se zdanitelný příjem při poskytnutí bezemisního firemního vozidla pro služební a soukromé účely zaměstnance. Měsíční zdanitelný příjem je tedy určen následovně:

- 1 % ze vstupní ceny vozidla;
- 0,5 % ze vstupní ceny nízkoemisního vozidla;
- 0,25 % ze vstupní ceny bezemisního vozidla.

Paušální náhrada za práci na dálku

Daňově osvobozená paušální náhrada výdajů souvisejících s výkonem práce na dálku (home office), kterou mohou zaměstnavatelé poskytovat v souladu se zákoníkem práce, se od ledna 2024 snižuje ze 4,60 Kč na **4,50 Kč** za hodinu.

Zvýšení maximálního ročního vyměřovacího základu

Na rozdíl od snížení hranice pro uplatnění progresivní sazby daně zůstává maximální vyměřovací základ pro odvod pojistného na sociální zabezpečení ve výši 48násobku průměrné mzdy. V roce 2024 se jedná o částku **2 110 416 Kč**. Po dosažení dané hranice příjmů se pojistné na sociální zabezpečení zaměstnance a zaměstnavatele neodvádí.

Zvýšení minimální mzdy

Od ledna 2024 dochází ke zvýšení minimální mzdy z 17 300 Kč na **18 900 Kč**. V důsledku toho se zvyšuje také minimální měsíční vyměřovací základ pro odvod pojistného na zdravotní pojištění u zaměstnanců a limit příjmu pro nárok na výplatu daňového bonusu na dítě. Minimální zaručená hodinová mzda vzrostla na 112,50 Kč.

Zavedení odvodu zaměstnance na nemocenské pojištění

Zaměstnanci nově přispívají na složku nemocenského pojištění 0,6 % z vyměřovacího základu, přičemž jejich celkové odvody na sociální zabezpečení a zdravotní pojištění se tímto zvyšují z 11 % na **11,6 %**.

Příspěvky zaměstnavatele a zaměstnance na soukromé pojistné produkty

Zaměstnavatelé i fyzické osoby mohou přispívat na dva nové daňově podporované pojistné produkty – dlouhodobý

8 | Daňové a právní aktuality – leden 2024

investiční produkt a pojištění dlouhodobé péče.

Za splnění podmínek zákona jsou tedy podporovány příspěvky na:

- penzijní připojištění se státním příspěvkem, doplňkové penzijní spoření a penzijní pojištění;
- soukromé životní pojištění;
- dlouhodobý investiční produkt;
- pojištění dlouhodobé péče.

U zaměstnance zůstává osvobozen od daně celkový úhrn příspěvků zaměstnavatele na veškeré produkty do 50 000 Kč ročně. Příspěvky, které zaplatí během roku fyzická osoba na vymezené produkty, bude možné uplatnit v daňovém přiznání nebo ročním zúčtování daně v celkové výši **48 000 Kč** ročně.

Změna zdanitelného okamžiku u zaměstnaneckých akciových a opčních plánů

Tyto příjmy budou nově zdaněny až v okamžiku prodeje/převodu podílu nebo „převoditelné“ opce zaměstnancem.

Zaměstnanci mají nově povinnost informovat zaměstnavatele o převodu podílu nebo opce do konce kalendářního měsíce, ve kterém k převodu došlo, aby mohl provést příslušné měsíční odvody.

Stejná změna, která se dotkla okamžiku zdanění, se ovšem zatím nepřenesla do pojistných zákonů.

Změny výše cestovních náhrad

Zvyšuje se sazba minimální základní náhrady při použití silničního motorového vozidla na žádost zaměstnavatele při pracovní cestě. Dochází také ke zvýšení náhrad stravného při tuzemských a některých zahraničních pracovních cestách. Znění příslušné vyhlášky můžete nalézt [zde](#). Základní sazby zahraničního stravného pro rok 2024 stanovuje Vyhláška č. 341/2023 Sb. – k nalezení [zde](#).

9 | Daňové a právní aktuality – leden 2024

Jak od 1. ledna 2024 zdaňovat zaměstnanecké benefity?

Generální finanční ředitelství vydalo Metodickou informaci ke zdaňování benefitů a jiných plnění poskytovaných zaměstnavateli zaměstnancům od 1. ledna 2024 v návaznosti na novelu zákona o daních z příjmů obsaženou v tzv. konsolidačním balíčku. Jde o rozsáhlý a pro daňové poplatníky náročný materiál, který může v praxi přinášet další otázky. V našem článku zmiňujeme nejvýznamnější oblasti.

Lenka Nováková
lnovakova@kpmg.cz
222 123 364

Iva Krákorová
ikrakovova@kpmg.cz
222 123 837

Marie Smékalová
msmekalova@kpmg.cz
222 123 181

Problematicke zaměstnaneckých benefitů věnujeme náš seminář ve čtvrtek 18. ledna 2024 (registrovat se můžete na [online formu](#) nebo na [prezenční účast](#)).

Stravování zaměstnanců

Metodická informace upřesňuje podmínky, za kterých drobné občerstvení poskytnuté na pracovišti a dále také stravování poskytnuté v rámci pracovní snídani, oběda nebo večere, není předmětem daně u zaměstnance.

Obdobným způsobem Metodická informace specifikuje formy poskytování stravování (peněžní a nepeněžní příspěvky, případně stravování v rámci vlastního stravovacího zařízení), jejichž úhrn musí zaměstnavatel sledovat pro účely stanovení osvobozeného příjmu na straně zaměstnance.

Firemní sportovní zařízení a kurzy

Specificky se Metodická informace věnuje tématu posiloven, cvičebního nářadí a obdobného sportovního vybavení, které je zaměstnancům k dispozici volně na pracovišti. Vyjmenovává, kdy se jedná o využití cvičebního nářadí k dosažení lepšího pracovního výkonu, které není předmětem daně, a naopak, kdy se již jedná o využití sportovního zařízení, které se započítává do limitu osvobození vymezených „volnočasových“ benefitů (kultura, sport, zdravotnické prostředky, tištěné knihy...). Stanovuje také, že např. lekce, kurzy či služby, které „plnohodnotně“ nahrazují komerční služby, je nutné zahrnovat do limitu pro účely osvobozených benefitů.

Dále jsou zde rozebírány podmínky, za kterých nepeněžní příjmy plynoucí zaměstnanci z účasti na sportovních a kulturních akcích pořádaných zaměstnavatelem nejsou předmětem daně.

10 | Daňové a právní aktuality – leden 2024

Jak ocenit nepeněžní příjem zaměstnance?

Složitým tématem bude pro mnohé zaměstnavatele ocenění nepeněžního příjmu zaměstnance v případech, kdy půjde o nepeněžní plnění vytvořené vlastní činností zaměstnavatele (které může, ale nemusí být poskytováno také třetím osobám) nebo ocenění nepeněžního plnění ovlivněného různými slevami, které zaměstnavatel získal od poskytovatelů služeb nebo zboží. Metodická informace nabízí v závislosti na konkrétní situaci několik možností, jak ocenění stanovit. Zmiňuje rovněž různé varianty a příklady, které mohou volbu komplikovat.

Benefitní karty a vznik nepeněžního příjmu

Kdy vzniká zaměstnanci nepeněžní příjem v případě nejrůznějších benefitních účtů, jež různí provozovatelé benefitních systémů v současné době nabízejí?

Metodická informace k tomuto pouze podotýká, že moment poskytnutí plnění závisí především na právním nastavení vztahu zúčastněných subjektů – nejen mezi zaměstnavatelem a provozovatelem benefitního systému, ale také s konečnými poskytovateli plnění.

Lze rovněž předpokládat zvýšenou kontrolu ze strany správců daně s ohledem k nestandardním transakcím, při nichž by zaměstnancům byly před koncem roku 2023 účelově připisovány benefitní body.

Posouzení uznatelnosti nákladů u zaměstnavatele

Opětovně spíše obecné principy popisuje Metodická informace v kapitole týkající se daňové uznatelnosti nákladů na zaměstnanecké benefity a stravování u zaměstnavatele.

Specificky zmíněn je kupříkladu nový režim zdanění u zaměstnanců a daňové uznatelnosti u zaměstnavatele v případě tzv. nadlimitních „volnočasových“ benefitů, limitace uznatelnosti nákladů do výše příjmů v případě zařízení k uspokojování potřeb zaměstnanců, nebo nově stanovená možnost plné daňové uznatelnosti nákladů v souvislosti s příspěvky na stravování zaměstnanců.

V závěru nabízí Metodická informace přehledovou tabulku, která shrnuje režim zdanění u zaměstnance a zaměstnavatele v případě vybraných benefitů a plnění.

Odkaz na Metodickou informaci naleznete [zde](#).

11 | Daňové a právní aktuality – leden 2024

Příjmy z akciových a opčních plánů: rozpor mezi okamžikem zdanění a okamžikem odvodu pojistného

Novela zákona, která mění některé zákony v souvislosti s rozvojem finančního trhu a podporou zajištění na stáří, nabyla účinnosti 1. ledna 2024. V rámci ní byl novelizován i zákon o daních z příjmů tak, že upravuje okamžik zdanění příjmů ze zaměstnaneckých akciových a opčních plánů. Bohužel nebyly odpovídajícím způsobem uzpůsobeny také zákony upravující oblast pojistného na sociální zabezpečení a zdravotní pojištění.

Lenka Nováková
lnovakova@kpmg.cz
222 123 364

Marie Smékalová
msmekalova@kpmg.cz
222 123 181

Novela zákona o daních z příjmů explicitně vymezuje okamžiky, kdy má dojít ke zdanění této formy nepeněžního příjmu na straně zaměstnance. (O změnách jsme informovali v listopadových [Daňovkách](#)). Zatímco okamžik zdanění se ve většině případů posouvá do budoucna, do českých pojistných zákonů stejná změna promítnuta nebyla. Odvody pojistného na sociální zabezpečení a zdravotní pojištění tak zůstávají upraveny „postaru“ (tj. např. při přidělení akcie zaměstnanci), okamžik zdanění se tak rozchází s okamžikem povinnosti odvodů pojistného.

Nová pravidla se týkají příjmů plynoucích zaměstnancům z nabytí podílu nebo „převoditelné“ opce v obchodní korporaci, která je jejich zaměstnavatelem nebo je mateřskou, dceřinou či kapitálově propojenou obchodní korporací tohoto zaměstnavatele. **Tyto příjmy se od 1. ledna 2024 daní v okamžiku, kdy:**

- zaměstnanec přestane vykonávat závislou činnost u daného zaměstnavatele, jeho mateřské nebo dceřiné společnosti nebo kapitálově spojené osoby či u jeho právního nástupce;
- zaměstnavatel vstoupí do likvidace;
- zaměstnanec nebo zaměstnavatel přestanou být českým daňovým rezidentem;
- dojde k převodu podílu nebo opce;
- je uplatněna opce;
- nastane výměna podílu, při které se změní celková jmenovitá hodnota podílů zaměstnance; nejpozději po uplynutí 10 let od nabytí podílu nebo opce.

Dle informace z ministerstva financí pojem zaměstnavatel zahrnuje ve smyslu zákona o daních z příjmů nejen právního, ale rovněž ekonomického zaměstnavatele. V případě **zahraničních zaměstnanců** vyslaných pracovat do České republiky pro českého ekonomického zaměstnavatele by tak např. při ukončení vyslání mohl nastat okamžik zdanění příjmů ze zaměstnaneckých akciových / opčních plánů.

Obdobná právní úprava ohledně odložení okamžiku zdanění příjmů ze zaměstnaneckých akciových a opčních plánů, bohužel nebyla analogicky zohledněna v zákonech upravujících odvody pojistného na sociální zabezpečení a zdravotní pojištění v České republice. Pokud by pojistné na sociální zabezpečení a zdravotní pojištění z příjmů

z akciových / opčních plánů mělo být odvedeno do České republiky, tak v důsledku rozdílné definice zúčtovaného příjmu obsažené v pojistných zákonech a v zákonu o daních z příjmů **dochází k rozdělení okamžiků zdanění a povinnosti odvodů pojistného.**

Vzhledem k tomu, že **z právního pohledu** dochází k poskytnutí plnění v okamžiku převodu podílu na zaměstnance nebo uplatněním nepřevoditelné opce, je splněna dle pojistných zákonů podmínka zúčtování zdanitelného příjmu ze závislé činnosti zaměstnanci, a v daném měsíci by tak mělo dojít k příslušným odvodům pojistného na sociální zabezpečení a zdravotní pojištění v České republice. Není tedy nijak zohledněna skutečnost, že okamžik zdanění příjmu ze závislé činnosti zatím nemusel dle výše uvedené novely zákona o daních z příjmů nastat (nastane někdy v budoucnu).

Tento závěr potvrdilo na svých internetových stránkách i ministerstvo financí. Zároveň informovalo, že změny, které zajistí také odložení povinnosti odvodů pojistného v návaznosti na okamžik zdanění, již společně s ministerstvem práce a sociálních věcí a ministerstvem zdravotnictví iniciovalo. Měly by tak být zohledněny v rámci nejbližší novelizace pojistných zákonů.

13 | Daňové a právní aktuality – leden 2024

Aktuálně k dorovnávacím daním v ČR a ve světě

Na konci roku 2023 nabyl účinnosti zákon o dorovnávacích daních pro velké nadnárodní a vnitrostátní skupiny. Jde o implementaci směrnice EU týkající se tzv. globální minimální daně. Od zdaňovacích období zahájených po 31. prosinci 2023 se na společnosti a stále provozovny ze skupin s konsolidovanými výnosy přesahujícími 750 mil. eur vztahují nové daně se sazbou ve výši rozdílu mezi 15% sazbou a specificky vypočtenou efektivní sazbou daně skupiny v ČR.

Luděk Vacík
kpmg@kpmg.cz
222 123 523

Iveta Košťálová
ikostalova@kpmg.cz
222 123 155

Zákon zavedl dvě zcela nové daně s vlastními pravidly, která se liší od pravidel pro daň z příjmů, mají globální přesah a počítají se na úrovni celé skupiny v dané jurisdikci. Více informací naleznete v článku [zde](#).

Novinky z ČR

V průběhu prosince odborná veřejnost diskutovala o tom, zda lze přechodné pravidlo bezpečného přístavu založené na informacích obsažených ve zprávě podle zemí (CbCR) aplikovat pro účely vnitrostátní dorovnávací daně (tj. české dorovnávací daně). Ministerstvo financí v této souvislosti neoficiálně informovalo, že by se pravidlo bezpečného přístavu mělo na českou dorovnávací daň přechodně vztahovat, resp. že v jeho důsledku bude česká dorovnávací daň nulová. Neměla by tedy platit původní informace, že lze tento bezpečný přístav použít pouze pro účely pravidla pro zahrnutí zisku.

Novinky ze světa

V prosinci 2023 OECD publikovala další administrativní pravidla k uplatňování dorovnávacích daní a Evropská komise zveřejnila dokument s odpověďmi na nejčastější otázky. Níže přinášíme přehled klíčových bodů z těchto dokumentů.

Administrativní pravidla OECD

Třetí část [administrativních pravidel](#) (první část vyšla v únoru 2023, druhá část v červenci 2023) obsahuje další doplnění a revizi komentáře k modelovým pravidlům z února 2022. Dokument se věnuje především upřesnění aplikace tzv. přechodného pravidla bezpečného přístavu. Obsahuje také doplnění následujících oblastí:

- úpravy hodnot v kvalifikovaných finančních výkazech v souvislosti s úpravami kupní ceny;
- podrobnější komentáře k přechodnému pravidlu bezpečného přístavu založené na informacích obsažených ve zprávě podle zemí (CbCR) včetně definice kvalifikovaných finančních výkazů, určení zjednodušené efektivní sazby daně a zavedení nových pravidel proti vyhýbání se daňovým povinnostem (tzv. anti-

14 | Daňové a právní aktuality – leden 2024

avoidance rules);

- upřesnění definice konsolidovaných výnosů pro účely určení prahové hodnoty 750 milionů eur a dále řešení nesouladu mezi zdaňovacím obdobím nejvyšší mateřské entity a členských entit nebo mezi rozdílnými zdaňovacími obdobími jednotlivých členských entit;
- alokace CFC daní v případech, kdy skupina nemá povinnost počítat efektivní daňovou sazbu v dané jurisdikci;
- lhůty pro podávání zpráv pro skupiny s krátkým zdaňovacím obdobím;
- zjednodušená kalkulace pravidel bezpečných přístavů pro tzv. nemateriální členské entity.

Podrobnější informace najdete [zde](#). Náš komentář k první části administrativních pravidel je dostupný [zde](#) a k druhé části [zde](#).

Odpovědi Evropské komise na nejčastější otázky

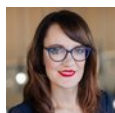
Dokument Evropské komise obsahuje přehled častých otázek a odpovědí ve vztahu k interpretaci a transpozici směrnice EU zavádějící pravidla Píliře 2 (globální minimální daň). Obsahuje celkem 6 otázek k obecné aplikaci směrnice a 87 otázek k jednotlivým článkům směrnice. Přehled nejčastějších otázek a odpovědí je k dispozici [zde](#).

Evropská komise na svých webových stránkách uvádí, že tento dokument představuje výsledek úvah útvarů komise, a proto by neměl být vykládán jako závazný pro Evropskou komisi a jednotlivé členské státy EU.

15 | Daňové a právní aktuality – leden 2024

Zásady správy daní: rychlost a hospodárnost

Zásady správy daní nejsou jen abstraktními mantinely, ale vychází z nich celá škála konkrétních výhod pro daňové subjekty, které se hodí mít na paměti, když na dveře zaklepe finanční úřad.

Jana Fuksová
jfuksova@kpmg.cz
724 981 205

Šárka Bližňáková
sbliznakova@kpmg.cz
541 421 356

Obecně o zásadách píšeme [zde](#) a v prosincových [Daňovkách](#) jsme se věnovali základním zásadám správy daní – zásadě zákonnosti, licence a zásadě zdrženlivosti a přiměřenosti. V tomto článku osvětlíme zásadu rychlosti a hospodárnosti správy daní.

Zásada rychlosti

Hladký průběh řízení bez zbytečných průtahů je bezpochyby v zájmu všech osob zúčastněných na správě daní. Průtahy v řízení nebo v postupech rozumíme nepřiměřenou a neodůvodněnou nečinnost v řízení. Tu však nelze posuzovat pouze dle délky řízení. Je třeba přihlédnout k individuálnímu případu a specifickým skutkovým okolnostem.

Na ochranu před nečinností správce daně zakotvuje daňový řád několik postihů. V některých případech může nečinnost správce daně vyústit v často velmi pozitivní výsledek pro daňový subjekt. Takovým případem je, pokud správce nerozhodne o žádosti o prodloužení lhůty – pak může platit, že bylo lhůtě vyhověno. Dalším příkladem je, pokud správce daně nerozhodne o odvolání proti zajišťovacím příkazům ve lhůtě – příkaz se stane neúčinným. Proti nečinnosti se můžete aktivně bránit podnětem na ochranu před nečinností podaným nejbližší nadřízenému správci daně. Daňový řád pamatuje i na situace, kdy správce daně zadržuje finanční prostředky, které by měl vrátit. V takovém případě je správce daně povinen daňovému subjektu uhradit [úrok](#).

I přesto, že se tato zásada vztahuje zejména na správce daně, nelze zapomínat na to, že i s nečinností daňových subjektů je spojována řada nepříznivých následků.

Zásada hospodárnosti

Tato zásada vychází ze zásady přiměřenosti a její prvky prostupují celou správou daní. Znamená, že má správce daně postupovat tak, aby nejen daňovému subjektu, ale i třetím osobám a správci daně nevznikaly zbytečné náklady.

Projevem zásady hospodárnosti neboli zásady procesní ekonomie je například to, že by správce daně neměl po daňových subjektech požadovat takové údaje a informace, které si dokáže zajistit sám od jiných orgánů veřejné

16 | Daňové a právní aktuality – leden 2024

moci. Dalším projevem této zásady jsou tzv. společné úkony, díky kterým může správce daně například vést daňovou kontrolu společně pro vícero zdaňovacích období nebo přikročit k vymáhání nedoplatků z různých daňových řízení. Takové spojování má však své meze a slouží k odstranění zbytečného zatěžování dotčených osob, nikoliv ke zjednodušení činnosti orgánů. Kdyby daňový subjekt naznal, že je společným úkonem krácen na svých právech, může se bránit v rámci odvolání nebo u správního soudu.

17 | Daňové a právní aktuality – leden 2024

© 2024 KPMG Česká republika, s.r.o., společnost s ručením omezeným založená dle právních předpisů České republiky a členská společnost globální organizace nezávislých členských společností KPMG, přidružených ke KPMG International Limited, soukromé anglické společnosti s ručením omezeným. Všechna práva vyhrazena.

Placení kolky brzy skončí

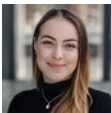
Konsolidační balíček přinesl kromě často diskutovaných daňových změn i jednu méně zmiňovanou, avšak taktéž významnou novinku – zrušení plateb prostřednictvím kolkových známek (kolků). Jak se na jejich konec připravit a co dělat s nevyužitými kolky?

Jiří Stratil
jstratil@kpmg.cz
222 124 374

Karolína Kubičková
kkubickova@kpmg.cz
222 123 306

Tereza Klabenešová
tklabenesova@kpmg.cz
222 123 964

Kolkové známky (kolky) jsou ceninou, která slouží k úhradě správních či soudních poplatků. Mají nominální hodnotu ve výši od 1 Kč do 1 000 Kč a jsou barevně odlišeny. Z důvodu zastaralosti a nákladnosti jejich distribuce se od 1. ledna ruší.

Doproděj kolků

Přestože od začátku letošního roku již nejsou uváděny do oběhu nové kolky, na poštách, soudech a dalších prodejních místech se stále prodávají kolky zbylé z minulých let. Dosud je tedy můžete pořídit a zaplatit s nimi správní či soudní poplatky. Toto přechodné období potrvá až do konce roku 2024.

Od začátku roku 2025 již nebude možné kolky koupit ani s nimi zaplatit správní či soudní poplatky.

Nevyužité kolky

V průběhu roku 2024 můžete nevyužité kolky vrátit a dostat za ně zpět peníze. Na stránkách České pošty je zveřejněn [seznam oprávněných poboček](#) pro odkup kolků. Poplatek za odkoupení kolku činí 5 % z jeho nominální hodnoty. O odkup je nutné požádat písemně a na pobočce je třeba předložit doklad totožnosti. Kolek nesmí být nijak poškozený a musí se skládat z obou částí. K 1. lednu 2025 přestanou být kolky ceninou, nebudou mít tedy žádnou reálnou hodnotu a nebude již možné je směnit na peníze.

Jak zaplatit poplatek bez kolků?

Správní i soudní poplatky bude možné od roku 2025 platit pouze hotově nebo prostřednictvím bankovního převodu na účet příslušného úřadu či soudu. Tyto způsoby placení jsou nicméně i nyní v zásadě jediné možné při platbách přesahujících 5 000 Kč.

18 | Daňové a právní aktuality – leden 2024

Definice nelegální práce a podmínky agenturního zaměstnávání se mění

Od 1. ledna 2024 je účinná novela zákona o zaměstnanosti, která přináší zejména změny v oblasti zaměstnanosti a pravidel pro činnost agentur práce. Mezi nejvíce diskutované změny patří na poslední chvíli do zákona opětovně zařazená nová definice nelegální práce (z předloženého vládního návrhu byla původně vypuštěna), kterou z důvodu její kontroverze značně kritizovala odborná veřejnost.

Lubica Čáp
lubicacap@kpmg.cz
222 123 633

Richard Hajdučík
rhajducik@kpmg.cz
222 124 362

Změna definice nelegální práce

Do účinnosti novely musela inspekce práce při kontrole nelegální práce posuzovat, zda je závislá práce vykonávaná mimo základní pracovněprávní vztah, a to po delší dobu. Pro kontrolní orgány je v praxi ovšem mnohdy značně obtížné doložit, že konkrétní zaměstnanec vykonával na pracovišti závislou práci i v jiné dny než v samotný den kontroly. Účelem přijaté změny je tak usnadnit kontrolním orgánům odhalování dosti rozšířeného nelegálního „švarcsystému“.

Novela výslovně do zákona zakotvuje, že pro závěr o nelegálnosti práce nebude již nadále rozhodný parametr soustavnosti, tj. délka výkonu práce. Proti tomu však stojí stávající judikatura Nejvyššího správního soudu, podle které nelze při absenci soustavnosti výkonu práce hovořit o nadřízenosti zaměstnavatele a podřízenosti zaměstnance. Na druhou stranu budou ale kontrolní orgány i nadále povinny posuzovat a prokazovat znak nadřízenosti a podřízenosti, jakožto jeden ze základních zákonných rysů závislé práce. Vzhledem k tomu, že soustavnost výkonu práce byla víceméně hlavním kamenem úrazu prováděných kontrol ze strany inspekce práce, není zatím jasné, jak budou kontroly nelegální práce probíhat. Dopady do praxe tak budou jistě výraznější. Přísnějších podmínek se dočká i trestání nelegální práce. Nově bude možné za tento přestupek uložit i zákaz činnosti, a to až na dva roky.

Nové povinnosti a změny pravidel pro agentury práce

Zákon zásadním způsobem dopadne také na agentury práce, s deklarovaným cílem zefektivnit jejich fungování a zvýšit ochranu agenturních zaměstnanců. K výraznějším změnám patří povinnost doložit, že fyzické osoby nebo odborní garanti právnických osob svou praxi (v rozsahu nejméně 20 hodin týdně) získali v posledních deseti letech bezprostředně předcházejících podání žádosti o povolení.

Dále budou agentury práce povinny **doplatit kauci**, která se zvyšuje z 500.000 Kč na **1.000.000 Kč**, a to nejpozději do tří měsíců od účinnosti zákona.

19 | Daňové a právní aktuality – leden 2024

Změn se dočkal také proces **udělování povolení o zprostředkování zaměstnání**. Podmínkou pro jeho udělení je nově nejen bezdlužnost žadatele, ale i skutečnost, že v posledních třech letech žadatel nespáchal přestupek, pro který by bylo možné povolení odebrat.

Příznivější úprava dopadne naopak na důvody, pro které mají úřady povinnost licenci odejmout. Podle současného znění zákona tato situace de facto nastává při jakémkoli porušení zákona o zaměstnanosti. Nově ale budou úřady posuzovat, zda je odejmutí na místě s ohledem na závažnost provinění agentury.

Stanovuje se rovněž nová povinnost, aby agentury práce pravidelně poskytovaly údaje týkající se počtu zaměstnanců přidělených k jednotlivým subjektům a odvětvím, v nichž je práce vykonávána.

V neposlední řadě dochází **k přesunu agendy** vydávání a odmítání licencí ke zprostředkování zaměstnání agenturám práce. Tato pravomoc přechází z generálního ředitelství Úřadu práce na MPSV.

Z finálního znění zákona byl naopak vypuštěn zákaz sjednávání pracovních smluv agenturou se zaměstnanci na dobu vymezenou dobou trvání dočasného přidělení k uživateli, stejně jako omezení dočasného přidělení agenturního zaměstnance k uživateli dobou tří let.

Novela tak přináší některá opatření s cílem především zlepšit fungování pracovního trhu a zvýšit ochranu přidělených zaměstnanců. Skutečné naplnění zamýšleného záměru zákonodárce ale ukáže až praxe.

Zrušení další dohodnuté práce přesčas a jiné pracovně-právní změny ve zdravotnictví

Začátek roku přinesl nové podmínky pro výkon práce zdravotníků. Novela zákoníku práce reaguje zejména na rozsáhlé protesty zdravotnických zaměstnanců proti nedávnému rozšíření přesčasů ve zdravotnictví i na další požadavky, které intenzivně zaznívaly ze strany zdravotnických odborových organizací a svazů nemocnic. Ruší se tak teprve několik měsíců platná právní úprava tzv. další dohodnuté práce přesčas a zavádí se další změny týkající se pracovní doby a doby odpočinku pro zaměstnance ve zdravotnictví.

Lubica Čáp
lubicacap@kpmg.cz
222 123 633

Richard Hajdučík
rhajducik@kpmg.cz
222 124 362

Zcela zásadní a v podstatě „vystávkovanou“ změnou je zrušení znovu zavedené další dohodnuté práce přesčas u zdravotníků. Od 1. října minulého roku zákoník práce zdravotníkům umožňoval odpracovat na základě individuální dohody celkem až 16, resp. u určitých zdravotnických profesí dokonce až 20 hodin přesčasů týdně. Nyní se i na zdravotníky opět vztahuje stejná právní úprava jako na ostatní zaměstnance.

Delší pracovní doba a zvláštní pravidla pro nepřetržitý provoz

Novela dále přináší možnost **delší pracovní doby** a s tím související zvláštní pravidla pro takovou delší směnu zdravotníků v nepřetržitém provozu u poskytovatelů lůžkové péče nebo zdravotnické záchranné služby. Pracovní doba v tomto případě může činit až 24 hodin během 26 hodin po sobě jdoucích. 26hodinový cyklus byl zvolen s ohledem na zákonnou povinnost zaměstnavatele poskytnout zaměstnanci přestávku v práci na jídlo a oddech. K uplatnění tohoto postupu musí strany uzavřít písemnou dohodu, a to nejvýše na dobu 52 týdnů po sobě jdoucích. Tuto dohodu může zaměstnanec i zaměstnavatel okamžitě zrušit ve lhůtě 12 týdnů od sjednání, nebo kdykoli vypovědět, a to i bez udání důvodu. Zaměstnavatel je povinen neprodleně o uzavření takové dohody informovat příslušný orgán inspekce práce. Má rovněž povinnost vést aktuální seznam všech zaměstnanců, s nimiž dohodu sjednal.

V případě, že nebude v důsledku takové delší směny poskytnut zaměstnanci ani **zkrácený nepřetržitý denní odpočinek** (tj. 8 hodin během 24 hodin), musí zaměstnavatel zaměstnanci po skončení této směny poskytnout jak za tu dobu neposkytnutý nepřetržitý denní odpočinek (tzn. v rozsahu 11 hodin minus počet poskytnutých hodin), tak standardní (nezkrácený) nepřetržitý denní odpočinek (11 hodin). Znamená to odpočinek v délce minimálně 22 hodin po skončení 24hodinové směny. Tento odpočinek již nelze dále krátit, ani jej nelze považovat za nepřetržitý odpočinek v týdnu.

21 | Daňové a právní aktuality – leden 2024

Se zaměstnancem ve zdravotnictví je nově také možné dohodnout **zkrácení nepřetržitého odpočinku v týdnu**. Novela přináší možnost zprůměrování minimálního nepřetržitého odpočinku v týdnu ve vyrovnávacím období až 4 týdnů po sobě jdoucích, a to v celkové délce alespoň 140 hodin. Tato změna má být ale k 1. červenci 2024 zrušena.

Teprve praxe ukáže

Přijaté změny si kladou za cíl zajistit ve zdravotnictví pracovní podmínky, které umožní efektivnější sladění pracovního a soukromého života zdravotnických zaměstnanců a zároveň zlepší dostupnost zdravotních služeb. Jejich skutečný dopad ovšem ukáže až praxe.

22 | Daňové a právní aktuality – leden 2024

Hlavní změny v pravidlech poskytování podpor malého rozsahu (de minimis) od 1. ledna 2024

Uplynutím minulého roku skončila platnost dvou významných předpisů v oblasti poskytování státních podpor – obecného nařízení o podpoře *de minimis* („nařízení o *de minimis*“) a nařízení o podpoře *de minimis* pro poskytovatele služeb obecného hospodářského zájmu („nařízení o podpoře *de minimis* SOHZ“). S účinností od 1. ledna 2024 je nahradila nová nařízení Evropské komise.

Tomáš Kočař
tkocar@kpmg.cz
222 123 658

Ji Yun Cha
jiyuncha@kpmg.cz
222 123 708

Nejzásadnější změnou je **navýšení maximálního limitu** podpory *de minimis*. Od letošního roku členské státy mohou poskytnout podnikům podporu *de minimis* až do výše **300 000 eur** oproti dosavadním 200 000 eur. Na **750 000 eur** se zvyšuje také limit podpory *de minimis* pro poskytovatele SOHZ (např. poskytovatele služeb sociálních, přepravních či odpadového hospodářství), a to z dosavadních 500 000 eur. Zvýšení stropu podpory *de minimis* má zohlednit zejména inflaci za dobu, která uplynula od vstupu předchozích nařízení v platnost.

Další podstatné změny doznal **způsob počítání tří let**, za které se maximální limit podpory *de minimis* stanovuje. Při počítání tříletého období se nově zohledňují tři roky předcházející dni poskytnutí podpory, nikoliv současné a dvě předchozí jednoletá účetní období (fiskální roky), jak tomu bylo dříve.

Nařízení *de minimis* dále zavádí novou **povinnost** členských států **zajistit zřízení centrálního registru podpor *de minimis***. Na rozdíl od předchozí úpravy, která nechávala na členských státech, zda budou využívat centrální registr či nikoliv, mají členské státy nově již povinnost zajistit zřízení takového centrálního registru. Česká republika už využívá centrální registr podpor malého rozsahu (*de minimis*), tato povinnost tedy není žádnou novinkou. Nařízení nicméně přineslo nové požadavky, takže budeme muset v blízké době přistoupit k úpravám centrálního registru, včetně souvisejících legislativních změn.

Obě nařízení jsou účinná **od 1. ledna 2024** a mají platit **do 31. prosince 2030**, přičemž s ohledem na přechodná ustanovení bude podpora *de minimis* dle předchozích znění nařízení možné poskytovat až do 30. června 2024. Česká republika už zahájila práce na úpravě legislativy a centrálního registru tak, abychom mohli v co nejkratší době využívat nová znění nařízení.

Přehled výzev OP TAK pro rok 2024

V rámci Operačního programu Technologie a aplikace pro konkurenceschopnost se v letošním roce můžeme těšit na nové výzvy v oblíbených dotačních programech, jako jsou Úspory energie, Aplikace a Potenciál. Přinášíme přehled výzev pro velké podniky dle aktuálního harmonogramu (definice oprávněného žadatele bude pro každou výzvu upřesněna po jejím vyhlášení).

Silvie Beranová
sberanova@kpmg.cz
541 421 390

Lukáš Otýpka
lotypka@kpmg.cz
541 421 323

Název výzvy	Alokace	Plánované zahájení příjmu žádostí	Plánované ukončení příjmu žádostí
Aplikace - Výzva II.	3 mld. Kč	1Q/2024	2Q/2024
Úspory energie - výzva II.	5 mld. Kč	1Q/2024	bude upřesněno
Obnov. zdroje energie – větrné elektrárny – výzva II.	2 mld. Kč	1Q/2024	bude upřesněno
Potenciál - výzva II.	1 mld. Kč	2Q/2024	3Q/2024
Obnov. zdroje energie – biomasa – výzva I.	0,5 mld. Kč	3Q/2024	bude upřesněno
Služby infrastruktury - výzva II.	1 mld. Kč	3Q/2024	1Q/2025
Energetická infrastruktura – Power to gas – výzva I.	1 mld. Kč	4Q/2024	bude upřesněno
Udržitelné hospodaření s vodou - výzva II.	bude upřesněno	4Q/2024	bude upřesněno

Výzva v programu **Aplikace** podporuje průmyslový výzkum a experimentální vývoj. Žádat o podporu může i velký podnik, který má v rámci skupiny více než 3 000 zaměstnanců, a to pouze za splnění podmínky tzv. účinné spolupráce s malým či středním podnikem.

V programu **Úspory energie** bude možné podpořit různá energeticky úsporná opatření, jako např. snížení energetické náročnosti budov, využívání obnovitelných zdrojů energie, modernizaci rozvodů elektřiny, plynu, tepla, chladu, využití odpadní energie, snižování energetické náročnosti výrobních a technologických procesů apod.

Podporu na zavádění infrastruktury pro výzkum, vývoj a inovační aktivity bude možné získat v programu **Potenciál**. Ve výzvě I. mohly o dotaci žádat pouze velké podniky, které splňují definici společnosti se střední tržní

24 | Daňové a právní aktuality – leden 2024

kapitalizací (společnost do 3 000 zaměstnanců v rámci skupiny), nicméně avizovaná výzva momentálně neobsahuje žádné omezení pro velké podniky.

Výzva v programu **Služby infrastruktury** cílí na založení a rozvoj výzkumné a inovační infrastruktury. Zajímavá je také výzva v programu Udržitelné hospodaření s vodou, ve které bude možné podpořit opatření vedoucí k úspoře vody v podniku. Více si o programu můžete přečíst v [říjnových Daňovkách](#).

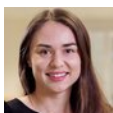
Projekty ve výše uvedených výzvách můžete realizovat na celém území České republiky kromě Prahy.

O dalším vývoji vás budeme informovat.

25 | Daňové a právní aktuality – leden 2024

Získejte podporu na nákup elektromobilů a dobíjecích stanic

Ministerstvo průmyslu a obchodu spolu s Národní rozvojovou bankou připravilo v rámci Národního plánu obnovy výzvu k I. programu „Záruka Elektromobilita“.

Silvie Beranová
sberanova@kpmg.cz
541 421 390

Lukáš Otýpka
lotypka@kpmg.cz
541 421 323

Podniky mohou díky výzvě získat podporu pro pořízení bezemisních vozidel, a to klasických elektromobilů i vozidel na vodíkový pohon. Konkrétně je možné pořídit nová osobní vozidla a nákladní vozidla do 4,25 tun. Pořizovací cena osobních vozidel nesmí být vyšší než 1,5 mil. Kč bez DPH. Zároveň bude možné podpořit pořízení neveřejných dobíjecích stanic pro vlastní potřebu podniku. Výzva je určena pro malé, střední i **velké podniky**. Cílem je zvýšit podíl vozidel na alternativní paliva a zároveň podpořit výstavbu dobíjecích stanic.

Příjem žádostí o podporu by měl být zahájen začátkem letošního roku a bude probíhat **do 30. září 2025**. Alokace výzvy činí **1,95 mld. Kč**, z toho bude 1,65 mld. Kč určeno na pořízení bezemisních vozidel. Podpora bude mít formu bankovní záruky za komerční úvěr a finančního příspěvku na vozidlo, přičemž **příspěvek nesmí přesáhnout výši zaručovaného úvěru**. Finanční příspěvek bude poskytován v režimu de minimis.

Žadatelé budou moci získat záruku až do 70 % hodnoty úvěru, délka ručení nepřesáhne 5 let a doba splatnosti úvěru musí činit minimálně 12 měsíců. **Výše zaručovaného úvěru má následující omezení:**

- 300 tis. Kč až 1,5 mil. Kč pro jedno osobní vozidlo;
- 300 tis. Kč až 2,5 mil. Kč pro jedno nákladní vozidlo;
- Maximálně 400 tis. Kč na jednu dobíjecí stanici v závislosti na jejím typu.

Výše finančního příspěvku je omezena následovně:

- 200 tis. Kč na jedno osobní vozidlo;
- 300 tis. Kč na jedno nákladní vozidlo;
- 150 tis. Kč na jednu dobíjecí stanici.

V jednom projektu je možné pořídit i flotilu vozidel (při respektování limitu de minimis). Počet dobíjecích stanic nesmí přesáhnout počet pořizovaných vozidel.

Dotace na instalaci fotovoltaik jsou tady

Ministerstvo životního prostředí vyhlásilo pod záštitou Státního fondu životního prostředí ČR dlouho očekávané dotační výzvy na podporu fotovoltaických elektráren z Modernizačního fondu. Pro podnikatelské subjekty jsou připraveny dvě výzvy určené mj. pro velké podniky.

Silvie Beranová
sberanova@kpmg.cz
541 421 390

Lukáš Otýpka
lotypka@kpmg.cz
541 421 323

Výzva RES+ č. 1/2024

Ve výzvě bude možné podpořit instalaci fotovoltaických elektráren („FVE“) s výkonem od 50 kWp (v Praze od 10 kWp) do 5 MWp, jež budou sloužit **k vlastní spotřebě vyrobené elektřiny**. Příjem žádostí o podporu bude probíhat **od 1. března 2024 do 31. října 2024**. Alokace výzvy činí 3 mld. Kč, z toho 0,5 mld. Kč je přednostně určeno pro projekty realizované v Karlovarském, Moravskoslezském a Ústeckém kraji. Projekt musí být uskutečněn do tří let od vydání Rozhodnutí o poskytnutí dotace.

Výzva RES+ č. 2/2024

Druhá výzva je zaměřena na instalaci FVE s výkonem nad 1 MWp. FVE nemusí sloužit pouze pro vlastní spotřebu vyrobené elektřiny. Mimo samostatné projekty FVE s jedním předávacím místem do distribuční/přenosové soustavy tak bude možné podpořit i sdružené projekty FVE zahrnující více dílčích projektů s více předávacími místy. Žádosti o podporu bude možné podávat **od 15. května 2024 do 10. září 2024**. Alokace výzvy je stanovena na 4 mld. Kč. Projekt je nutné realizovat do pěti let od vydání Rozhodnutí o poskytnutí dotace.

V obou výzvách mohou žádat o podporu stávající nebo budoucí držitelé licence pro výrobu elektřiny. Obecně je míra podpory omezena na 50 % způsobilých výdajů, nicméně výzvy dále omezují maximální výši podpory, a to na **30 % způsobilých výdajů** v souladu s čl. 41 GBER. Kromě instalace samotné FVE bude možné podpořit i systémy bateriové akumulace vyrobené elektřiny a elektrolyzéry. Projekty mohou být realizovány na celém území České republiky.

27 | Daňové a právní aktuality – leden 2024

Může správce daně využít informace o pohybu vozidel z dopravních kamer?

Po zásahu Ústavního soudu Nejvyšší správní soud (NSS) opětovně posuzoval, zda si správce daně smí od Policie ČR vyžádat záznamy o pohybu vozidla pro potřeby konkrétního daňového řízení. Původně NSS dospěl k závěru, že postup správce daně byl v pořádku. S tím však nesouhlasil Ústavní soud a rozhodnutí NSS zrušil. Napodruhé již i NSS uzavřel, že správce daně nebyl oprávněn použít proti daňovému subjektu záznamy z policejních kamer.

Filip Svoboda
fsvoboda@kpmg.cz
541 421 375

Martin Král
mmkral@kpmg.cz
541 421 385

Mezi daňovým subjektem a správcem daně vyvstal spor o nárok na odpočet DPH z pořízeného automobilu. Správce daně zpochybňoval používání vozidla k podnikatelským účelům tak, jak uváděl daňový subjekt. Jeho pochybnosti vyvolala nepřesně vedená kniha jízd. Ta navíc nekorespondovala se záznamy o pohybu vozidla, které správce daně získal od Policie ČR. Daňový subjekt však zpochybňoval, že si správce daně mohl vyžádat a v daňovém řízení využít informace z dopravních kamer získané od Policie ČR.

S touto argumentací daňový subjekt původně nebyl v řízení před správními soudy úspěšný (o výsledku soudního řízení u NSS jsme informovali [zde](#)). Obrat přišel, když daňový subjekt podal proti rozsudku NSS ústavní stížnost. Ústavní soud jí vyhověl, protože se podle něj měl NSS zabývat otázkou, zda policie smí údaje o pohybu vozidel finanční správě na její žádost poskytnout. Pokud ano, měl podle Ústavního soudu NSS dále posoudit, zda v daném případě převáží zájem státu na správném stanovení daně (odpočtu DPH) nad zásahem do základních práv daňového subjektu, zejména do práva na soukromí a na informační sebeurčení.

Ačkoliv je podle NSS právně možné, aby Policie ČR poskytla správci daně údaje o pohybu vozidel, neměl je správce daně v tomto konkrétním případě požadovat, protože to nebylo pro správné stanovení daně nezbytné. Naplnění kritéria „nezbytnosti“ přitom požaduje daňový řád (ve spojení se zákonem o policii), kterým se výměna informací mezi orgány finanční správy a Policií ČR řídí. Vzhledem k tomu, že správce daně mohl v tomto případě nárok na odpočet DPH zpochybnit i jiným, méně invazivním způsobem, kritérium „nezbytnosti“ nenaplnil. Proto NSS rozhodnutí správce daně zrušil. V dalším řízení pak nebude správce daně moci záznamy o pohybu vozidla daňového subjektu využít.

NSS: Jak vykládat smlouvy o zamezení dvojímu zdanění

Při výkladu textu mezinárodní smlouvy je nutné primárně vycházet z obecného výkladového pravidla, tedy za použití metody jazykové, systematické a teleologické. Komentáře k modelové smlouvě OECD lze použít pouze doplňkově, pro odstranění nejasností nebo nejednoznačností.

Jan Kiss
jankiss@kpmg.cz
222 124 242

Aleš Vávra
avavra@kpmg.cz
222 123 101

Nejvyšší správní soud (NSS) se v prosincovém rozsudku *10 Afs 27/2023* zabývá principy výkladu smluv o zamezení dvojímu zdanění.

Předmětem sporu mezi poplatníkem a správcem daně bylo, zda příjmy korejské společnosti z pronájmu nevybaveného letadla bez posádky české společnosti spadají pod článek 8 (zisky z letecké a lodní dopravy) smlouvy mezi Českou republikou a Jižní Koreou nebo pod článek 12 (licenční poplatky). V prvním případě podléhají příjmy z pronájmu zdanění pouze v Jižní Koreji, ve druhém případě by mohly být zdaněny i v České republice, jako příjmy z pronájmu, a to srážkovou daní.

Daňový poplatník zastával pozici, že dané příjmy spadají pod článek 8, a to s odkazem na výklad pomocí aktualizovaných komentářů k modelové smlouvě OECD (*Model Tax Convention on Income and on Capital*). Správce daně měl jiný názor: textace sporné smlouvy je dostatečně jasná pro aplikaci článku 12, a tedy není potřeba zohlednit modelovou SZDZ a její komentáře.

NSS v daném případě přisvědčil správci daně. Uvedl zejména následující:

- Při výkladu mezinárodní smlouvy je nutné primárně vycházet z obecného výkladového pravidla (tedy za použití metody jazykové, systematické a teleologické) a z textace dané mezinárodní smlouvy.
- Doplňkové výkladové prostředky (jako například komentáře k modelové smlouvě OECD) lze použít pouze pro odstranění nejasností či nejednoznačností.
- Při použití komentářů modelové smlouvy OECD jakožto výkladového prostředku se přednostně použije ta verze komentáře, která byla aktuální v době uzavření konkrétní smlouvy o zamezení dvojímu zdanění.
- Pozdější komentáře lze pak použít v případě, že tyto nejsou v rozporu s komentáři původními a původní komentář pouze osvětluje či rozvádí.

Pozoruhodné je, že NSS se ve své argumentaci odkazoval na zahraniční rozsudky a pozice zahraničních soudů k dané problematice.

Tento rozsudek tak představuje další vodítko k výkladu smluv o zamezení dvojímu zdanění a k aplikaci komentářů k modelové smlouvě OECD.

29 | Daňové a právní aktuality – leden 2024

Soudní dvůr EU se vyjádřil k aplikaci sazby daně na vybrané nápoje

Směrnice o DPH nebrání členským státům uplatňovat na vybrané zboží a služby sníženou sazbu daně. Jedním z možných kritérií zatřídění zboží do snížených sazeb je celní nomenklatura. Členské státy mohou dle svého uvážení využít i jiné zatřídění. Výrobky zatříděné podle zvoleného kritéria však musí být rozdílné.

Kateřina Klepalová
kklepalova@kpmg.cz
222 124 324

Lukáš Arazim
larazim@kpmg.cz
724 855 264

Soudní dvůr Evropské unie se zabýval ve světle rozsudků *C-499/16 AZ* a *C-406/20 Phantasialand* uplatňováním různých sazeb DPH na prodej nápojů, které jsou si na první pohled velmi podobné. Polský provozovatel kavárny uplatnil při prodeji horké čokolády připravené z mléka a čokoládové přísady druhou sníženou sazbu DPH (5 %), avšak správce daně toto uplatnění zpochybnil.

Argumentoval tím, že horký nápoj připravený zákazníkovi na objednávku nepředstavuje stejné plnění jako nápoj prodáváný v maloobchodní prodejně, na který se právě tato druhá snížená sazba uplatňuje. Uzavřel, že nápoj v kavárně podléhá sazbě ve výši 8 %. Provozovatel se proti tomuto rozhodnutí odvolal s ohledem na nejasné zatřídění nápojů do příloh polského zákona o DPH.

Evropský soudní dvůr upozornil, že směrnice o DPH nebrání členským státům uplatňovat na vybrané zboží a služby sníženou sazbu daně. Jedním z možných kritérií zatřídění zboží do snížených sazeb je celní nomenklatura. Nicméně, členské státy mohou využít i jiné zatřídění dle svého uvážení. Výrobky zatříděné dle zvoleného kritéria musí být podle názoru průměrného spotřebitele rozdílné. Kavárna ve sporu argumentovala, že nápoj prodáváný v kavárnách je plně zastupitelný s nápojem prodáváným v maloobchodních prodejnách a lze jej zařadit dle polské nomenklatury zboží do kategorie, na kterou se uplatní druhá snížená sazba ve výši 5 %.

Závěrem Evropský soudní dvůr konstatoval, že vyhodnocení, zda jsou nápoje zastupitelné, tj. mají obdobné vlastnosti, hlavní složku, konzistenci a vzhled, náleží tuzemskému předkládajícímu soudu.

Soud by měl také zhodnotit, zda oba nápoje uspokojují **stejné potřeby zákazníků** a zda rozdíly mezi nimi mají vliv na rozhodování průměrného spotřebitele. Fakt, že složení horkého nápoje určeného k okamžité konzumaci může zákazník přímo ovlivnit, zatímco složení nápoje prodáváného v maloobchodní jednotce je předem dané a nápoj zároveň není určen k okamžité spotřebě, může mít rozhodující vliv na zákaznicko rozhodování. Toto spotřebitelské uvažování postačí k tomu, aby se nápoje vyhodnotily jako ne zcela stejné, a tudíž podléhající různým sazbám DPH. Takové zacházení s výrobky neporušuje daňovou neutralitu.

Stručné aktuality, leden 2024

Daňové a právní novinky posledního měsíce jednou nebo dvěma větami.

Lenka Fialková
lfialkova@kpmg.cz
222 123 536

Václav Baňka
vbanka@kpmg.cz
222 123 505

KRÁTCE Z DOMOVA

- Novela zákona o investičních pobídkách vyšla 29. prosince 2023 ve Sbírce zákonů, nabyde tak účinnosti 13. ledna 2024. Největší změna se týká schvalování žádostí o investiční pobídky, které se opět vrátí do gesce ministerstva průmyslu a obchodu. V kompetenci vlády i nadále zůstane schvalování tzv. strategických investičních akcí. Podrobnosti o novele a dalších legislativních novinkách v oblasti investičních pobídek naleznete [zde](#).
- Zákon, kterým se mění některé zákony v souvislosti s rozvojem finančního trhu a s podporou zajištění na stáří, nabyl účinnosti ve většině ustanovení 1. ledna 2024. Součástí je novela zákona o daních z příjmů, která obsahuje sjednocení daňové podpory spoření na stáří (včetně nově zavedeného dlouhodobého investičního produktu), novou úpravu zdanění zaměstnaneckých akcií a zjednodušení prokazování odpočtu na výzkum a vývoj. Podrobnosti najdete [v tomto vydání](#), [zde](#), [zde](#) a [zde](#).
- Vyhláška, kterou se mění některé vyhlášky provádějící zákon o účetnictví v souvislosti s vedením účetnictví v jiné než české měně, dorovnávací daní a vymezením čistého obrátu, byla 29. prosince vyhlášena ve Sbírce zákonů. Více informací naleznete [zde](#) a [zde](#).
- Zákon o dorovnávacích daních pro velké nadnárodní skupiny a velké vnitrostátní skupiny vyšel ve Sbírce zákonů 29. prosince 2023. O novinkách v této oblasti podrobněji informujeme [v tomto vydání](#).
- Novela zákona o dani z přidané hodnoty vyhlášená ve Sbírce zákonů 29. prosince 2023 s účinností od 1. ledna 2024 zavádí oznamovací povinnost poskytovatelů platebních služeb.
- Vyhláška o stanovení výše paušální částky náhrady nákladů při práci na dálku pro rok 2024 a vyhláška o změně sazby základní náhrady za používání silničních motorových vozidel a stravného a o stanovení průměrné ceny pohonných hmot pro účely poskytování cestovních náhrad pro rok 2024 byly vyhlášeny ve Sbírce zákonů 29. prosince 2023.
- Novela energetického zákona obsahující nová pravidla pro komunitní energetiku byla vyhlášena ve Sbírce zákonů 31. prosince 2023. Obsahuje i dílčí novelu zákona o DPH upravující poskytnutí některých souvisejících zdanitelných plnění s účinností od 1. ledna 2024.
- Bankovní rada ČNB dne 21. prosince 2023 snížila úrokové sazby o 0,25 p.b. Úroky z prodlení činí 15 % (repo sazba zvýšená o 8 p.b.) u prodlení vzniklého od 1. července 2022 do 31. prosince 2023. U prodlení vzniklého od 1. ledna 2024 je rozhodující reposazba 6,75 % a u tohoto prodlení budou úroky z prodlení činit 14,75 %.
- V prosinci a lednu vydalo ministerstvo financí několik čísel Finančního zpravodaje s tímto obsahem:
 - Pokyn č. G F Ř - D - 63 Stanovení jednotných kurzů za zdaňovací období 2023 podle § 38 zákona č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů, ve znění účinném do 31. prosince 2023 Sdělení ke Smlouvě mezi Českou republikou a Spojenými státy mexickými o zamezení dvojímu zdanění a zabránění daňovému úniku v oboru daní z příjmu a z majetku v návaznosti na Mnohostrannou úmluvu o implementaci opatření k boji proti snižování daňového základu a přesouvání zisků ve vztahu k daňovým smlouvám
 - Sdělení ke Smlouvě mezi Českou republikou a Arménskou republikou o zamezení dvojímu zdanění a zabránění daňovému úniku v oboru daní z příjmu a z majetku v návaznosti na Mnohostrannou

31 | Daňové a právní aktuality – leden 2024

- úmluvu o implementaci opatření k boji proti snižování daňového základu a přesouvání zisků ve vztahu k daňovým smlouvám
- Termíny daňových povinností (daňový kalendář) v roce 2024
 - Změny Českých účetních standardů pro účetní jednotky, které účtují podle vyhlášek č. 500/2002 Sb., 501/2002 Sb., 502/2002 Sb. a 504/2002 Sb. od 1. ledna 2024
 - Jak správně zaplatit daň celnímu úřadu
 - Přehled druhů daní a jejich částí, o nichž finanční úřady vedou osobní daňové účty a na jejichž příslušné bankovní účty jsou přijímány platby od daňových subjektů (informační povinnost Ministerstva financí dle § 149 odst. 3 zákona č. 280/2009 Sb., daňový řád, ve znění pozdějších předpisů)
 - Jak správně zaplatit daň finančnímu úřadu v roce 2024 včetně příloh
- Ministerstvo průmyslu a obchodu vypořádalo připomínky k novele energetického zákona LEX OZE III a předložilo ji ke schválení Legislativní radě vlády. Tato novela se zaměřuje na modernizaci elektroenergetiky a zahrnuje zásadní změny pro ukládání elektřiny, její agregaci a flexibilitu. Novela zároveň lépe ochrání zákazníky.
 - Od 1. ledna 2024 je zrušen institut plátcových pokladen. Práva a povinnosti, které dosud plnily plátcovy pokladny, tak přechází na jejich zřizovatele. Ti budou plnit povinnosti za zdaňovací období 2024 vlastním jménem a s uvedením vlastního DIČ. Opatření zefektivní kontrolu plnění daňových povinností a sníží nadbytečnou administrativní zátěž jak u plátce daně, tak u finančních úřadů.
 - Ve Sbírce zákonů byla publikována novela oceňovací vyhlášky a ministerstvo financí zveřejnilo cenovou mapu pozemků s účinností od 1. ledna 2024.

KRÁTCE ZE ZAHRANIČÍ

- Evropská komise oznámila, že pět států (Slovensko, Litva, Lotyšsko, Estonsko, Malta) se rozhodlo odložit účinnost směrnice EU o minimální úrovni zdanění z důvodu, že v těchto státech nepůsobí více než dvanáct nejvyšších mateřských subjektů skupin, které spadají do působnosti této směrnice.
- Inkluzivní rámec OECD předpokládá dokončení mnohostranné dohody ohledně Pilíře 1 (realokace zdaňovacích práv do zemí prodeje) v březnu 2024 a její podepsání členskými státy do konce června 2024.

32 | Daňové a právní aktuality – leden 2024

[LinkedIn](#) | [Twitter](#) | [Facebook](#) | [Instagram](#)

www.kpmg.cz

Tel.: +420 222 123 111

Informace zde obsažené jsou obecného charakteru a nejsou určeny k řešení situace konkrétní osoby či subjektu. Ačkoliv se snažíme zajistit, aby poskytované informace byly přesné a aktuální, nelze zaručit, že budou odpovídat skutečnosti k datu, ke kterému jsou doručeny, či že budou platné i v budoucnosti. Bez důkladného prošetření konkrétní situace a řádné odborné konzultace by neměla být na základě těchto informací činěna žádná opatření.

© 2024 KPMG Česká republika, s.r.o., a Czech limited liability company and a member firm of the KPMG global organization of independent member firms affiliated with KPMG International Limited, a private English company limited by guarantee. All rights reserved.